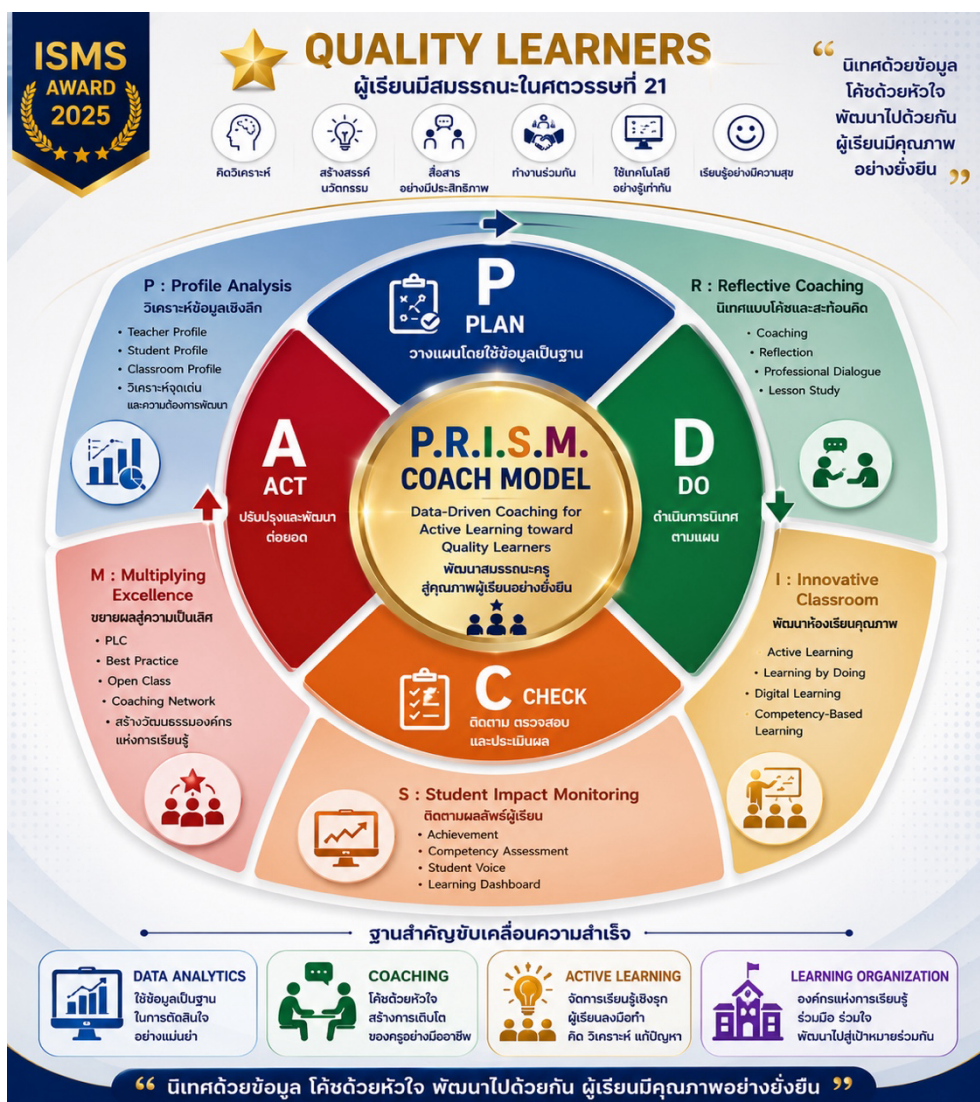

รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการ P.R.I.S.M. COACH Model
 ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
 เพื่อพัฒนาสมรรถนะครู สู่คุณภาพผู้เรียน โรงเรียนศรีนาคำศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาถือเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนศรีนาคำศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้พัฒนานวัตกรรมการนิเทศภายใน P.R.I.S.M. COACH Model ขึ้น โดยบูรณาการแนวทางการบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ (Data-Driven Management) การโค้ชเพื่อการพัฒนา (Coaching) การสะท้อนคิด (Reflective Practice) การเป็นที่เลี้ยงทางวิชาชีพ (Mentoring) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาสมรรถนะครูและยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

การนำรูปแบบการนิเทศภายในไปใช้

การนำรูปแบบการนิเทศภายใน P.R.I.S.M. COACH Model ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการภายใต้แนวคิดการบริหารคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement : CQI) โดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบและประเมินผล (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Action) เพื่อให้การนิเทศภายในเป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูที่เป็นระบบ สามารถติดตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ภายใต้กระบวนการดังกล่าว องค์ประกอบของ P.R.I.S.M. SUPERVISION MODEL ได้แก่ Profile Analysis, Reflective Coaching, Innovative Classroom, Student Impact Monitoring และ Multiplying Excellence จะถูกบูรณาการในแต่ละขั้นตอนของวงจร PDCA อย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) วางแผนการนิเทศเชิงระบบบนฐานข้อมูลสารสนเทศ เป็นขั้นตอนสำคัญที่มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นและกำหนดเป้าหมายการพัฒนาาร่วมกัน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเชิงประจักษ์เป็นฐานในการตัดสินใจ เพื่อให้การนิเทศตอบสนองต่อบริบทและความต้องการของครูและนักเรียนอย่างแท้จริง ขั้นตอนนี้สอดคล้องกับองค์ประกอบ P : Profile Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล รายห้องเรียน และรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

1) แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูวิชาการ ครูต้นแบบ เพื่อร่วมกันวางแผนและขับเคลื่อนการดำเนินงาน

2) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คณะกรรมการรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียน ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนสอบกลางภาคและปลายภาคผลการประเมินสมรรถนะ และอัตราการมาเรียน 2) ด้านครู ข้อมูลผลการประเมิน PA ผลการนิเทศปีที่ผ่านมา ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้และความต้องการพัฒนาตนเอง (ID-Plan) 3) ด้านห้องเรียน ข้อมูลบรรยากาศการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีและการจัดกิจกรรม Active Learning โดยโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรม “Data Room Analysis” จัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งโรงเรียน ครูทุกกลุ่มสาระร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในแต่ละระดับชั้น เช่น นักเรียนชั้น ม.3 มีคะแนนการคิดวิเคราะห์ต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียน ม.1 ขาดทักษะการสื่อสาร ห้องเรียนบางห้องยังมีการจัดกิจกรรมแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่

3) กำหนดเป้าหมายการนิเทศ มีการประชุมกำหนดเป้าหมายร่วมกันภายในโรงเรียนซึ่งโรงเรียนได้กำหนดเป้าหมาย ดังนี้

- ด้านครู คือครูร้อยละ 90 จัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ตามเกณฑ์
- ด้านผู้เรียน คือผู้เรียนร้อยละ 80 มีทักษะการคิดวิเคราะห์ระดับดีขึ้น
- ด้านสถานศึกษา คือทุกกลุ่มสาระมี PLC อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

4) จัดทำแผนการนิเทศ โดยกำหนดปฏิทินนิเทศ ผู้รับผิดชอบ เครื่องมือในการนิเทศ กำหนดตัวชี้วัด และวิธีประเมินผลการนิเทศ

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do) การดำเนินการนิเทศภายในตามกระบวนการ P.R.I.S.M. COACH MODEL เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนด โดยมุ่งพัฒนาครูผ่านกระบวนการโค้ช การสะท้อนคิดและการพัฒนาห้องเรียนเชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับการจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

Pre-Conference ประชุมก่อนการสังเกตการสอน เป็นกิจกรรมที่ให้ครูได้นำข้อมูลมาประมวลผลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น นักเรียนควรเรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้ ทักษะใดที่ต้องการพัฒนา

Observation สังเกตการสอนในห้องเรียน โดยใช้แบบสังเกตที่เน้นด้านพฤติกรรมของผู้เรียน Active Learning การคิดวิเคราะห์และการมีส่วนร่วม

Post-Conference สะท้อนผลหลังสอน ผู้นิเทศเน้นการใช้คำถามเชิงพัฒนา เช่น กิจกรรมใดที่นักเรียนตอบสนองดีที่สุด มีสิ่งใดที่ควรปรับปรุง โดยดำเนินการจัดรูปกิจกรรม Coaching for Active Learning โค้ชครูเรื่องการใช้คำถามระดับสูง ฝึกออกแบบคำถามแบบวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า

การนิเทศตามรูปแบบ P.R.I.S.M. COACH MODEL ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

P : Profile Analysis การวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล ผู้นิเทศศึกษาข้อมูลของครูแต่ละคนก่อนการนิเทศ ประกอบด้วย จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยจัดทำแฟ้มข้อมูลครูรายบุคคล

R : Reflective Coaching การนิเทศแบบโค้ชและสะท้อนคิด การนิเทศแบบชี้แนะเป็นการให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการพบปะกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศซึ่งเกิดขึ้นในกระบวนการ PLC การเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอน เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นให้ผู้เรียนลงมือด้วยตัวเองผ่านการปฏิบัติและการคิดวิเคราะห์ มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้
ขั้นที่ 1 วางแผนการให้คำปรึกษาแนะนำ ผู้นิเทศหาข้อมูลของผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับเรื่องจะทำการนิเทศ สร้างความเป็นกันเองกับผู้รับการนิเทศ
ขั้นที่ 2 การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ประกอบด้วย C-Compliment (ชมเชย) ให้เมื่อเริ่มการสนทนาโดยยกย่องผลงานที่ดีของผู้รับการนิเทศด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่อให้เขาพร้อมจะรับฟัง Q-Question (คำถาม) ใช้คำถามที่ทำให้ผู้รับการนิเทศรู้สึกว่าผู้นิเทศต้องการให้ความช่วยเหลือมีจิตใจเปิดกว้าง ต้องการเป็นคู่ปรึกษามากกว่าแสดงว่าอยู่เหนือเขาและไม่ใช้การจับผิด C-Correct (ถูกต้อง) เป็นการเสนอแนะทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม D-Do (กระทำ) เมื่อการเสนอแนะแนวทางยังไม่ชัดเจนเพียงพอจึงต้องแสดงให้เห็นจริง

I : Innovative Classroom การพัฒนาห้องเรียนคุณภาพ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นหลักการสำคัญ 1) Learning by Doing: ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง 2) การคิดวิเคราะห์: กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถาม แก้ปัญหาและประเมินผลด้วยตนเอง 3) การทำงานร่วมกัน: ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทักษะการสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรม Lesson Study ครูร่วมกันออกแบบบทเรียน ทดลองสอน สังเกตชั้นเรียนและ

สะท้อนผล กิจกรรม Active Learning Workshop ฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน เช่น การใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning - PBL) การใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) และกิจกรรม Open Class ครูต้นแบบเปิดชั้นเรียนให้เพื่อนครูสังเกต

S : Student Impact Monitoring การติดตามผลลัพธ์ผู้เรียน จัดทำระบบติดตามผลรายบุคคล (Student Learning Dashboard) ประกอบด้วย คะแนนแต่ละรายวิชา ผลการประเมินด้านสมรรถนะ พฤติกรรมและผลงาน สำนวญความคิดเห็นผู้เรียน (Student Voice) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูในรูปแบบคำถามปลายเปิด เช่น กิจกรรมใดทำให้เรียนรู้ดีที่สุด อยากรู้ให้ครูปรับปรุงอะไรบ้าง และประเมินพัฒนาการผู้เรียนผ่านแฟ้มสะสมงาน

M : Multiplying Excellence การขยายผลและสร้างความยั่งยืน จัดกิจกรรม PLC Sharing Day ให้ครูนำเสนอผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม Best Practice Showcase คัดเลือกนวัตกรรมการสอนดีเด่นเผยแพร่ทั้งในและนอกโรงเรียน และการสร้างเครือข่ายครูพี่เลี้ยงภายในโรงเรียน (Coaching Network)

ขั้นที่ 3 การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (Check) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดเพื่อพิจารณาความสำเร็จและประสิทธิผลของการนิเทศ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) การประเมินด้านครู จัดกิจกรรม Classroom Quality Assessment ประเมินคุณภาพห้องเรียนโดยคณะกรรมการนิเทศ โดยประเมินตามตัวชี้วัด ได้แก่ คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการจัด Active Learning การใช้สื่อและนวัตกรรม
- 2) การประเมินด้านผู้เรียน ประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามสภาพจริง ตามตัวชี้วัด ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะผู้เรียนและการคิดวิเคราะห์
- 3) การประเมินด้านระบบ โดยมีตัวชี้วัดการประเมิน ได้แก่ ความสำเร็จของการนิเทศ ความพึงพอใจของครู และประสิทธิภาพของกระบวนการ

ขั้นที่ 4 การสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนาต่อยอด (Action) นำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการนิเทศในรอบถัดไป โดยมีการจัดประชุมสะท้อนผลการดำเนินงาน (After Action Review) วิเคราะห์สิ่งที่ดี สิ่งที่ต้องปรับปรุงและแนวทางพัฒนา จัดทำแผนพัฒนาครูรายบุคคล (Improvement Plan) และปรับปรุงเครื่องมือนิเทศ

แผนภาพกระบวนการนำรูปแบบการนิเทศภายใน P.R.I.S.M. COACH MODEL ไปใช้

